

Tomáš Martinec: Státní tajemství vs. práce na informace – případ Bradleyho Manninga v historickém kontextu

(bakalářská diplomová práce, letní semestr 2011/2012)

(oponentský posudek vypracoval Miloš Calda)

Charakteristika práce:

Cíl práce formuloval autor takto: „Cílem práce je na základě analýzy východisek svobodného přístupu k informacím a ochrany státního tajemství ve Spojených státech amerických a zejména na základě komparace s precedentním případem Daniela Ellsberga z počátku 70. let minulého století a s přihlédnutím k aktuálnímu vývoji v aféře WikiLeaks vysledovat možné implikace pro Bradleyho Manninga.“ (11) Dosti kostrbatá formulace, řekl bych.

Autor svoji práci rozdělil do čtyř kapitol. První věnoval obecně vývoji právního chápání svobody slova, ochrany státního tajemství a whistleblowingu v historii USA, ve druhé kapitole se zabývá případem Daniela Ellsberga a aférou zvanou „Pentagon Papers“, ve třetí případem Bradleyho Manninga a aférou spojovanou se serverem WikiLeaks, a ve čtvrté kapitole srovnává oba případy, Ellsbergův a Manningův.

První kapitolu předložené práce považuji za brilantní. Vysokou úroveň autor drží i v dalších kapitolách práce. Autor se musel vyrovnat s hlavním úskalím: zatímco únik Pentagon Papers je bohatě dokumentován, zatímco jeho vyústění známe, Bradley Manning, vojín, který předal tajné materiály serveru WikiLeaks, je ve vazbě, v níž čeká na soud. Je logické, že o Manningovi a jeho při neexistuje stejně obsáhlá literatura jako o Ellsbergovi. Manningův případ je „živý“ a proto je možná na srovnávací analýzu s Ellsbergem příliš brzy. Autor se proto opírá o tisk, ovšem jeho výběr je poněkud jednostranný: pracuje s články z The New York Times, z britského listu Guardian, z televizní stanice CNN. Všechna tato média jsou nepochybně „středolevá“, v USA podporují kandidáty Demokratické strany, ve Spojeném království labouristy. Bez ohledu na autorův názor – když už pracujeme s tiskem a přepisy textů televizních zpravodajských stanic – by měla použita i média z konzervativního tábora, například list The Wall Street Journal nebo britský The Daily Telegraph.

Poznámky a připomínky:

str. 31: Tvrzení, že zveřejnění Pentagon Papers (spolu s aférou Watergate) mělo „za důsledek obměnu Kongresu přílivem nových demokratů“ považuji za přinejmenším sporné. Řekl bych, že hlavní příčinou tehdejšího vzestupu Demokratů v Kongresu USA byla především a na prvním místě aféra Watergate a neslavný odchod zdiskreditovaného republikánského prezidenta Richarda Nixona. Zveřejnění Pentagon Papers odeznělo rychleji. Autor zde cituje autorku Heidi Kitroser, moje výhrada tedy jde spíše na její vrub než autorův.

str. 32: Cílem vloupání Nixonových „instalatérů“ do ordinace Ellsbergova psychiatra nebylo ani tak zjistit, co všechno se Ellsberg ještě chystá zveřejnit, ale získání diskreditujících informací o něm.

str. 34 a jinde: V předložené práci je přinejmenším třikrát uvedeno, že soud s Manningem je připravován na podzim tohoto roku (2012).

str. 41, poznámky 126-131: Autor odkazuje v po sobě následujících poznámkách na tentýž text. Vzbuzuje tím dojem, že pouze převyprávěl citovaný pramen.

Hodnocení a závěr:

Autor ukázal, že umí pracovat s prameny, jeho argumentace i celková úroveň práce odpovídají požadavkům na bakalářskou diplomovou práci. Cíl jeho práce byl splněn. Zvláště vyzdvihují kapitolu 1, která svědčí o více než adekvátní autorově erudici. Autor měl velice obtížnou úlohu, analyzovat „živý“ soudní případ. Své úlohy se zhostil se ctí, i když by autor tohoto posudku uvítal i uvedení názorů konservativní části mediálního spektra a samozřejmě i jejich kritické ohodnocení.

Na základě uvedeného navrhuji hodnocení 1 (**výborně**). Při ústní obhajobě by autor mohl pojednat o problémech spojených s analýzami „živých“ případů.

.....

(doc. M. Calda)

V Praze, dne 13. června 2012.